

PODIUM

COÖRDINATIE: MIRJAM JOCHEMSEN | BEELD ISTOCKPHOTO

Het woord 'water' kwam dit jaar niet één keer voor in de Troonrede. Dit terwijl de oude én de nieuwe waterproblemen urgent zijn. Heeft het kabinet dan geen plannen voor de watersector? Jos Peters, management-consultant water bij Royal HaskoningDHV, vindt dat water een prominente plek moet krijgen in de verkiezingsprogramma's en in de komende kabinetsformatie, én een speerpunt moet zijn voor de lange termijn.

'WATER VERDIENT EEN MINISTERIE VAN WROK'

Jos Peters,
adviseur Water

WAAR GAAT HET MIS TUSSEN DE POLITIEK EN 'WATER'?

"Ik vertel niks nieuws als ik zeg dat water essentieel is: voor de inrichting van ons land, voor het bedrijfsleven, voor de natuur, voor de drinkwatervoorziening. Toch is het opvallend afwezig in de politiek, en in de presentatie van de miljoenennota, waar het geld wordt verdeeld. Veel aandacht is nu gericht op de coronacrisis, die geld als water laat vloeien. Droogte, bodemdaling, zeespiegelstijging – het verdwijnt allemaal in de coronastress.

En dat in een periode dat de verkiezingsprogramma's worden ingevuld en er straks een kabinet moet worden geformeerd."

WAAROM GEBEURT ER IN DE PRAKTIJK TE WEINIG?

"Rond de problemen door droogte en klimaatverandering is het gevoel van urgentie alweer opgedroogd. Dat verschijnsel kennen we: bijna een eeuw geleden waarschuwde Rijkswaterstaat-ingenieur Johan van Veen decennialang voor de slechte staat

DROOGTE, BODEMDALING, ZEESPIEGELSTIJGING – HET VERDWIJNT ALLEMAAL IN DE CORONASTRESS

van de Zeeuwse deltidijken. In 1953 kreeg hij helaas gelijk. Maar daarna lag wel binnen vier jaar het Deltaplan klaar. Zo'n gevoel van urgentie hebben we ook nu nodig, nu we te maken hebben met langduriger droogte, stortbuien, zeespiegelstijging, met alle ingrijpende gevolgen ervan. Veranderingen komen pas op gang als we als maatschappij de urgentie voelen. Met alleen beleid komen we er niet. We hebben behoefte aan lef en langetermijnvisie. Het hangt naar mijn stellige mening niet op enkel technologie. Technische oplossingen zijn er genoeg. Het gaat om de mens-kant. De urgentie noopt tot ander gedrag en andere keuzes maken, snel en doortastend gedurfd besluiten nemen. De uitvoering kost tijd, decennia, net als bij het Deltaplan."

WELKE KEUZES ZIJN DAN NODIG?

"Het belangrijkste zijn keuzes in de landbouw. In de twintigste eeuw hebben we grootschalige landinrichtingsprojecten gezien. Ik denk dat we die opnieuw nodig hebben, maar dan in omgekeerde richting. Een water- en

landbouwtransitie, die op plekken zal leiden tot meer natuur of de teelt van andere gewassen. De droogte moeten we te lijf. Regen valt er genoeg, we gaan alleen niet slim met water om. Verder is meer beleid nodig over waar gebouwd kan worden, en vooral meer handhaving van de daarover gemaakte afspraken. Géén woningbouw in de uiterwaarden of op natte, lage plekken van het land. Ik pleit voor 'functie volgt peil'. Het aloude 'peil volgt functie' is niet langer houdbaar. Niet alles kan overal. Het watersysteem is niet onbeperkt maakbaar."

HOE GAAN WE DAT REGELEN?

"Niet alleen in de kabinetsplannen, ook in de verdeling van de ministersposten moet water een sterke plek krijgen, en in samenhang met andere grote issues bekeken worden. Het gaat niet slechts om waterveiligheid ('waterstaat') maar ook om de nieuwe vraagstukken. Die zijn nauw verbonden met ruimtelijke ordening – waar we ook al geen minister meer voor hebben –, met natuur, landbouw, woningbouw, energietransitie. We hebben een ministerie van WROK

nodig: Water, RO en Klimaat. Misschien moeten we een iets positievere naam verzinnen, maar met zo'n ministerie zetten we het onderwerp meteen op de politieke én publieke agenda."

HOE KRIJGEN WE DE POLITIEK ZOVER?

"In de maatschappij neemt de aandacht voor water gelukkig langzaam toe. Maar van mij mag het best een tikkie sneller. Laat niet alleen in het nieuws de problemen zien, maar vertel ook wat er gaande is, aan welke nationale en internationale oplossingen we werken en wat het belang ervan is. De watersector heeft grote behoefte aan jonge mensen. Deskundig en betrokken, flexibel, creatief. Laat zien dat water boeiend is en sexy. Politieke aandacht helpt daarbij. Politici zijn snel bang voor hun politieke hachje. Dat is ook begrijpelijk. En toch: hoe mooi zou het zijn als na maart 2021 een nieuw kabinet van water een langetermijn-speerpunt weet te maken? Het is meer dan noodzakelijk."•

HOE MOOI ZOU HET ZIJN ALS EEN NIEUW KABINET VAN WATER EEN LANGE- TERMIJN- SPEERPUNT WEET TE MAKEN?

REAGEREN? IDEEËN?

Ga naar h2owaternetwerk.nl/h2o-podium/opinie.

Uit verbazing en teleurstelling over de afwezigheid van elke aandacht voor water in de Troonrede, schreef Jos Peters een Open brief aan de Koning. Ook die vindt u op h2owaternetwerk.nl/h2o-podium/opinie.